

Aquestes sessions científiques, el balanç de les quals és altament positiu —fins al punt que se n'espera la continuïtat—, es van veure complementades d'altra banda per un seguit d'actes de caire més general i oberts al públic no estrictament inscrit a les Jornades: la presentació del llibre *Lux mundi*, fruit de l'XI Trobada d'Escriptors al Pirineu, que havia tingut lloc l'any anterior precisament a la Ribagorça (a la vall de Boí, en concret) entre escriptors bascos i catalans; la projecció de l'audiovisual *Transhumants*, sobre el món dels pastors de la comarca, comentat per l'autora, Elisabet Nadal; la presentació a la Biblioteca Pública de Lleida de la revista del Centre d'Estudis Ribagorçans, *Ripacurtia*; i finalment, ja de nit, en un modern cafè teatre de la ciutat, com a cloenda, la representació d'una obra *ad hoc* construïda a partir d'una selecció de cartes de Joan Coromines, llegides i teatralitzades, a càrrec de la companyia La Maleta Portàtil, en què intervé no pas casualment un nebot del filòleg de Pineda.

Albert TURULL
Universitat de Lleida

Jornada d'homenatge a Joan Coromines a la Universitat de Girona. — La Universitat de Girona va organitzar, com tantes altres institucions científiques del país, una Jornada d'Homenatge a Joan Coromines, en l'any del centenari del seu naixement. Els actes es van celebrar el dia 1 de desembre de 2005 a la Sala de Graus gòtica de la Facultat de Lletres, amb una nombrosa assistència de professors i d'estudiants. Durant el matí, i després de la presentació feta pel Dr. Josep M. Nadal, que va referir-se a les arrels gironines de Coromines, i va remarcar la importància que han pres, en el Departament de Filologia de Girona, els estudis d'història de la llengua i de gramàtica històrica, i la vinculació que ha volgut mantenir amb l'obra de Coromines i amb la Fundació que duu el seu nom, es van pronunciar dues conferències amb la voluntat de presentar les principals aportacions científiques de Coromines i fer-ne una valoració de conjunt.

El Dr. Joan Solà, de la Universitat de Barcelona, membre de l'IEC i president de la Comissió del Centenari Coromines, va intervenir el primer, i amb el títol de «Joan Coromines i la llengua catalana» va referir-se, bàsicament, al *Diccionari Etimològic i Complementari de la Llengua Catalana*, a propòsit del qual va sostenir que, més que l'especulació etimològica, que sempre s'és a temps de fer o de reinterpretar, el que dóna un valor inestimable a aquesta obra, i l'enalteix més amb el pas dels anys, és l'enorme cabal d'informació lingüística que recull, obtinguda amb gran rigor de fonts orals que avui són absolutament irrecuperables. Seguidament, el Dr. José Ignacio Pérez Pascual, de la Universidad da Coruña, va reflexionar sobre «La obra castellana de Coromines», fent referència sobretot a la vinculació de Joan Coromines amb Ramon Menéndez Pidal, al llarg procés d'elaboració del *Diccionario Crítico Etimológico Castellano e Hispánico*, i a la consideració que aquesta obra ha merescut als principals estudiosos de la història de la llengua espanyola.

La sessió del matí es va cloure amb un singular i distès «col·loqui» entre Joan Ferrer, antic secretari personal i col·laborador de Joan Coromines —actualment professor de la Universitat de Girona—, i Modest Prats, membre de l'IEC i professor jubilat d'aquesta mateixa universitat. Sota el títol de «La gestació del mite corominià», el Dr. Ferrer va sostenir la hipòtesi que, després del seu retorn a Catalunya, el filòleg va proposar-se, conscientment, de donar una dimensió mítica de la seva personalitat —prou singular, però molt desconeguda— per tal d'assegurar la popularitat i la difusió de l'obra que, tot just llavors, es proposava de redactar. En la creació del mite corominià hi hauria contribuït decisivament l'escriptor Josep Pla —un altre home que va forjar-se el propi personatge—, que va dedicar-li una entrevista i un dels seus

Homenots, i amb qui es professà mútua admiració. Modest Prats, que va ser testimoni d' excepció de l'única trobada física entre Coromines i Pla, al mas de Llofriu, quan el lingüista va voler oferir personalment el seu diccionari a l'escriptor, va recordar els detalls de l'esdeveniment i va corroborar l'afecte i la gran sintonia que existí, malgrat el que podria semblar a primer cop d'ull, entre aquestes dues enormes personalitats de la cultura catalana contemporània.

A la tarda va organitzar-se un llarg debat, dirigit pel Dr. Francesc Feliu, de la Universitat de Girona, amb la voluntat de discutir algunes de les facetes més polèmiques de la personalitat de Coromines, i de repassar també alguns aspectes poc coneguts de la seva producció. Amb el títol de «El polièdric personatge de l'obra piramidal», els especialistes convidats a la taula rodona i d'altres que eren entre el públic i que també van poder intervenir, afrontaren els diversos temes plantejats, com ara les peculiaritats del mètode de treball de Coromines, les virtuts i els inconvenients de la profunda imbricació entre ciència i ideologia que és palesa en tota l'obra corominiana, la complementarietat i la diferent consideració que han merescut els seus treballs lingüístics i els pròpiament filològics —d'edició i de crítica textual—, la vàlua i l'interès de Joan Coromines com a escriptor i com a creador de model de llengua, el pes de la biografia i de l'entorn familiar en la concepció i la concreció de la seva obra científica. Integren la taula rodona els doctors Narcís Garolera, professor de Filologia Catalana de la Universitat Pompeu Fabra, Glòria Claveria, professora de Filologia Hispànica de la Universitat Autònoma de Barcelona, Xavier Lamuela, catedràtic de Filologia Romànica de la Universitat de Girona i Joan Solà, com a president de la Comissió del Centenari de Joan Coromines. La discussió va resultar molt rica i fou seguida amb gran interès per part dels assistents a la Jornada.

Per tancar aquest homenatge, promogut conjuntament pel Departament de Filologia i Filosofia, els Estudis de Filologia Catalana, Hispànica i Romànica i l'Institut de Llengua i Cultura Catalanes, secció F. Eiximenis, de la Universitat de Girona, va presentar-se, en el marc de la Sala d'estudi de la mateixa Facultat, l'actuació «Coromines i els poetes», un espectacle literari i musical basat en textos del *Diccionari* etimològic i en les referències poètiques que hi són esmentades. La tria dels textos i la interpretació anaren a càrrec de Francesc Feliu i Francesc Ten, amb l'acompanyament musical de Marc Egea.

FRANCESC FELIU
Universitat de Girona

Jornada d'homenatge a Joan Coromines a la Universitat Autònoma de Barcelona (13 de desembre de 2005). — La jornada va aplegar a la UAB estudiosos i devots de la figura i l'obra de l'etimòleg català amb motiu del centenari del seu naixement. Va ser organitzada pels departaments de Filologia Catalana i de Filologia Espanyola, juntament amb el Seminari de Filologia i Informàtica d'aquesta Universitat. Entre la conferència inaugural matutina, de Joseph Gulsoy («Coromines lingüista»), i la vespertina de clausura, de Joan Veny («Coromines etimòleg»), va haver-hi dues taules rodones: una de col·laboradors del mestre (Joseph Gulsoy, Max Cahner i Joan Ferrer), moderada per Mila Segarra; i una altra de crítics (Germà Colón, Josep Moran i Glòria Claveria), que va moderar Joan Solà. Jornada profitosa i propícia per al diàleg, que aportà nova llum i retalls de vida a l'entorn de l'eminent filòleg.

José Enrique GARGALLO
Universitat de Barcelona